

Curs 2007-08 Codi :23191 Assignatura : Educació Ambiental i per a la Salut

Titulació, impartició i nombre de crèdits:

Pedagogia: Optativa, primer semestre (grup tarda), segon semestre (grup matí), optativa, 4 crèdits

Departament: Pedagogia Sistemàtica i Social

Professors: Josefina Sala

1. Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

1. Conèixer els principals factors que conflueixen en la crisi ambiental
2. Prendre consciència de la responsabilitat individual en el desenvolupament sostenible
3. Analitzar com l'educació pot contribuir al desenvolupament sostenible i el rol que com educadors hi tenen
4. Conèixer el concepte actual de salut, educació per a la salut i els possibles àmbits d'intervenció.
5. Analitzar la necessitat d'un enfoc interdisciplinari en l'educació per a la salut i els models d'educació per a la salut.
6. Analitzar la multicausalitat dels comportaments relacionats amb la salut i la necessitat de considerar-ho des d'una perspectiva que contempli aquesta complexitat
7. Conèixer i analitzar el concepte d'estil de vida i la relació dels estils de vida amb la salut i el desenvolupament sostenible
8. Analitzar els factors que condicionen els estils de vida i com l'educació pot incidir-hi
9. Conèixer els principals models d'aprenentatge en educació per a la salut i per al desenvolupament sostenible.
10. Saber identificar els models que sustenten els programes d'EPS i EA i poder-los valorar críticament.
11. Analitzar les metodologies educatives per l'educació per a la salut i el desenvolupament sostenible i saber-les emprar adequadament.
12. Conèixer i analitzar les propostes de planificació en educació per a la salut i l'educació pel desenvolupament ambiental i saber aplicar aquests models.

2. Blocs temàtics i organització dels continguts

tema 1: Educació ambiental: aspectes generals

Crisi ambiental: causes i factors

Models d'interpretació de la crisi ambiental

Desenvolupament sostenible

L'educació ambiental i l'educació per al desenvolupament sostenible

tema 2: Educació per a la salut: aspectes generals

Concepte de salut i malaltia

La organització mundial de la salut

Educació per a la salut i ciències de la salut

Àmbits i funcions de l'educació per a la salut

tema 3: Els estils de vida, la salut i medi ambient

Concepte de estils de vida

Importància dels estils de vida per a la salut i el desenvolupament sostenible

Models explicatius del comportament relacionat amb la salut i el desenvolupament sostenible

tema 4: Models d'aprenentatge: el model de competència

Models d'ensenyament-aprenentatge i estils de vida

El model de competència

Models d'educació per a la salut

Models d'educació ambiental

tema 5: Mètodes i estratègies

Eficiència de les metodologies i tècniques en relació als objectius

Metodologies i estratègies emprades en educació per a la salut

Metodologies i estratègies emprades en educació pel desenvolupament sostenible

tema 6: Planificació en educació per a la salut i en educació ambiental

Utilitat de les guies de planificació

Model Precede

Guia Facile

Model Pidice

Intervention Mapping

Models interdisciplinaris, multidisciplinaris i transdisciplinaris

3. Avaluació

Assistència (mínim 75%) i participació en les classes i dinàmiques plantejades. Implicació en la dinamització del grup. Capacitat de treball en equip

Treballs individuals: Recull, reflexió i assimilació dels treballs realitzats. Maduresa en l'elaboració de les reflexions i argumentacions. Capacitat per relacionar els diferents aspectes treballats a les classes. Capacitat per transferir els aprenentatges realitzats a l'aula a les activitats proposades

Projecte tutoritzat: Capacitat per aplicar els mètodes i models estudiats. Coherència entre les necessitats percebudes i la intervenció dissenyada. Coherència entre els objectius plantejats i la estratègia d'intervenció. Aplicabilitat de la intervenció proposada

Lectures voluntàries: Realització de lectura-es voluntària-ies. Aportació als companys d'una síntesi i comentari d'aquesta-es lectura-es.

4. Fonts d'informació bàsica

L'estudiant tindrà els apunts de les classes disponibles al campus virtual. Així mateix comptarà amb diferents recursos de suport en aquest espai.

Bibliografia recomanada

EDUCACIÓ AMBIENTAL

Aguirre, M. (2002): Globalización, crisis ambiental y educación. Madrid: Ministerio de Educación, Cultura y Deporte.

Ballard, M. Pandya, M. i Ajgaonkar, S. (2003) Conocimientos básicos en educación ambiental : base de datos para la elaboración de actividades y programas. Barcelona : Graó.

Bennett, D. B. (1993): Evaluación de un programa de educación ambiental guía práctica para el profesor. Bilbao: Los Libros de la Catarata.

Caduco, M. (1995): Guía para la enseñanza de valores ambientales. Bilbao: Catarata.

Caride, J. A. (2001): Educación ambiental y desarrollo humano. Barcelona: Ariel.

Catalan, A. (1996): Educación ambiental en la enseñanza secundaria. Madrid: Miraguano.

de Felice, J.; Giordan, A.; Souchon, C. (1994): Enfoque interdisciplinar en la educación ambiental. Bilbao: La Catarata.

Delanty, G. (2006): Community. Comunidad, educación ambiental y ciudadanía. Barcelona: Graó. Folch i Guillèn, R (1990): Que lo hermoso sea poderoso: sobre ecología, educación y desarrollo. Altafulla: Barcelona.

Folch i Guillèn, R (1999): Diccionario de socioecología. Barcelona: Planeta.

Font, B. (1999): (50 personas)n que conspiren. Possibles estratègies educatives per a la millora ambiental en tots els àmbits de la nostra societat. Binissalem: Di7.

Fortuny, M. i Molina, M.C.: Educació per a la Salut. Universitat de Barcelona. Barcelona, 2006.

García, J. i Nando, J. (2000): Estrategias didácticas en educación ambiental. Archidona: Aljibe.

García, J.E. (2004): Educación ambiental, constructivismo y complejidad. Montequinto (Sevilla) : Díada.

García, R. A.; Sabucedo, J. M. i Romay, J. (2002): Psicología y medio ambiente: Aspectos psicosociales, educativos y metodológicos. A Coruña : Asociación Galega de Estudios e Investigación Psicosocial.

Giordan, A. i Souchon, Ch. (1995): La educación ambiental: guía práctica. Sevilla: Díada Editora, S.L.

Hungerford, H. R. i Peyton, R.B. (1995): Como construir un programa de educación ambiental. Bilbao: Catarata.

- Knapp, D.H. ; Volk, T.L.; Hungerford, H.R.: Global Change. Environmental Education Module. UNESCO-UNEP
- Kramer F.(2003): Educación ambiental para el desarrollo sostenible. Madrid : Los Libros de la Catarata.
- Kramer, F. (2002): Manual práctico de educación ambiental : técnicas de simulación, juegos y otros métodos educativos. Madrid : Los Libros de la Catarata.
- Limón Domínguez, D. (2000): Pedagogía ambiental : propuestas de cambio para una sociedad comprometida. Barcelona: Cooperativa universitària Sant Jordi.
- López, R. (2003): La educación ambiental: modelo para la elaboración de un soporte conceptual básico. Lugo : Unicopia.
- Luaces, P. (2004): Educación medioambiental : modelos y estrategias de actuación. Vigo : IdeasPropias.
- Martín Molero, F. (1996): Educación ambiental. Madrid: Síntesis.
- Murga, M.A. (coord): Desarrollo local y agenda 21: una visión social y educativa. Madrid. Pearson, 2006.
- Novo M: Educación ambiental (2003): Bases éticas, conceptuales y metodológicas. Madrid: Universitas. ISBN: 84-7991-074-7
- Novo, M. i Lara, R. (coord) (1997): El Análisis Interdisciplinar de la Problemática Ambiental. II. Madrid: Fundación Universidad-Empresa.
- Novo, M. i Lara, R. (coord) (1997): El Análisis Interdisciplinar de la Problemática Ambiental. I. Madrid: Fundación Universidad-Empresa.
- Novo, M. i Lara, R. (coord) (1997): La Interpretación de la Problemática Ambiental: Enfoques Básicos. I. I. Madrid: Fundación Universidad-Empresa.
- Novo, M. i Lara, R. (coord) (1997): La Interpretación de la Problemática Ambiental: Enfoques Básicos.II. I. Madrid: Fundación Universidad-Empresa.
- Novo, M.: El desarrollo sostenible: su dimensión ambiental y educativa. Madrid. Prentice Hall, 2006.
- Nuño, T. i Martínez, K. (eds.) (1995): Educar a favor del medio. Bilbao: Departamento de Didáctica de la Matemática y las Ciencias Experimentales, U.P.V..
- Pardo, A. (1995): La educación ambiental como proyecto. Barcelona: Horsori.
- Pujol, R.M. (1996): Educación y consumo. La formación del consumidor en la escuela. Barcelona: Horsori.
- Stokking, K.(2003): L'avaluació de l'educació ambiental. Barcelona: Graó.
- Sureda, J. i Calvo, A.M. (1997): La xarxa Internet I l'educació ambiental. Binissalem: Di7., 1997.
- Tabarra, J. D. (1999): Acció ambiental. Aprenentatge i participació vers la sostenibilitat. Binissalem: Di7.

EDUCACIÓ PER A LA SALUT

- Arias, A. et al. (1995): El món de l'educació i la salut. Barcelona: Raima, S.L.
- Buceta, J.M. i Bueno, A. M. (1990): Modificación de conducta y salud. Madrid: EUDEMA.
- Calvo, J.R. (2003): Educación y promoción de la salud : fuentes y métodos. Las Palmas de Gran Canaria: Vicerrectorado de Desarrollo Institucional y Nuevas Tecnologías, Universidad de Las Palmas de Gran Canaria. Colección: Manuales docentes de psicopedagogía; 14.
- Costa, M. i López, E. (1986): Salud comunitaria. Barcelona: Martínez Roca.
- Costa, M. i López, E. (1996): Educación para la Salud: una estrategia para cambiar los estilos de vida. Madrid: Pirámide, S.A.
- Fernández, C. i Fornés, J. (1991): Educación y Salud. Palma: Universitat de les Illes Balears.
- Flores, M. D. (2003): La promoción de la salud: una perspectiva pedagógica. Valencia : NAU Llibres.
- Frías, A. (2000): Salud pública y educación para la salud. Barcelona : Masson.
- García, A; Sáez, J.; Escarbajal, A. (2000): Educación para la salud, la apuesta por la calidad de vida. Madrid: Aran.
- Glanz, K.; Lewis, F. M. i Rimer, B.K. (eds) (1990): Health behavior and health education. San Francisco: Jossey-Bass Inc.
- González- Simancas, J. L. i Polaino-Lorente, A. (1990): Pedagogía Hospitalaria. Madrid: Narcea, S. A.
- Grau, C. i Ortiz, C. (2001): La pedagogía hospitalaria en el marco de una educación inclusiva. Archidona: Aljibe.
- Green, L. W. (1991): Health promotion planning: an educational and environmental approach. Palo Alto: Mayfield Pub.
- Green, L.W. (1980): Health education planning: a diagnostic approach. Palo Alto: Mayfield.
- Hernández, A.; Roka M. (2001): Manual de educación para la salud. Madrid: Artegraf.
- Marqués, F.; Sáez, S. i Guayta, R. (2004): Métodos y medios en promoción y educación para la salud. Barcelona : UOC.
- Martos, R. (2005): Fundamentos de la educación para la salud y la Atención Primaria. Alcalá la Real (Jaén) : Formación Alcalá.

- Molina, M.C. (2003): Experiencias educativas para la promoción de la salud y la prevención. Barcelona : Alertes.
- Pastor, V. i Rodríguez, B. (2004): Educando con la salud y el medio ambiente. Santander: ANPE:TGD
- Pérez, R.M. i Sáez, S. (2004): El grupo en la promoción y educación para la salud. Lleida : Milenio.
- Polaino-Lorente, A. (1987): Educación para la Salud. Barcelona: Herder, S.A.
- Rey Calero, J. i Calvo, J.R. (1998): Como cuidar la salud. Su Educación y Promoción. Madrid: Harcourt.
- Rochon, A. (1991): Educación para la Salud. Barcelona: Masson, S.A.
- Rootman, I. (2001): Evaluation in health promotion : principles and perspectives. Copenhagen : Regional Office for Europe, World Health.
- Sáez, S. (ed) (2001): Promoción y educación para la salud : conceptos, metodología, programas. Lleida: Milenio. ISBN 84-9743-002-6
- Sáez, S.; Marqués, F. i Colell, R. (1998): Educación para la salud. Técnicas para el trabajo con grupos pequeños. Lleida: Pagès editors.
- Tones, K. i Tilford, S. (1990): Health education. London: Chapman & Hall.
- Vargas, A. (1993): Educación para la salud. México: Interamericana McGraw-Hill.
- Vilanova, M. i Marquès, F. (2000): Promoción y educación para la salud. Barcelona: Universitat Oberta.